

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

*Publicznej Szkoły Podstawowej
w Glinniku*

Rok Szkolny 2024/2025

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.
- Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli.
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.
- Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych.

Wprowadzenie

Zawód – to zespół czynności wyodrębnionych w ramach społecznego podziału pracy, wymagający przygotowania (kwalifikacji), wykonywany przez jednostkę stale lub dorywczo, stanowiący dla niej źródło utrzymania i określający pozycję społeczną.

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki i czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony. Zaczyna eksplorować świat zawodów, a także podejmować pierwsze decyzje edukacyjno-zawodowe. Intensywnie nabywa i rozwija kompetencje społeczne. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny warunkuje powodzenie na dalszej ścieżce edukacyjno-zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych. Głównymi założeniami Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę oraz realizację koncepcji uczenia się przez całe życie. Działania te realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

Założenia i cele

Cel orientacji zawodowej dla klas I-III:

- zapoznanie się uczniów z zawodami występującymi na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy, edukacji i kształcenia oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych, mających na celu poznawanie siebie, a także pogłębianie i rozwijanie własnych zainteresowań i pasji.

Cele orientacji zawodowej w klasach IV–VI:

- poznawanie własnych możliwości, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i obecnym rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i aktywnej postawy uczniów wobec pracy i kształcenia oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych, mających na celu poznawanie swoich zdolności, zainteresowań i pasji, a także rozwijanie ich.

Cel doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII:

- wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku.

Cele szczegółowe Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

- Uczniowie nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych.
- Uczniowie potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasy VII-VIII).
- Uczniowie poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII-VIII).

- Uczniowie poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII-VIII).
- Uczniowie uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII-VIII).
- Uczniowie określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII-VIII).

Adresaci Wewnętrzznego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

- uczniowie,
- rodzice/opiekunowie prawni,
- nauczyciele.

Osoby odpowiedzialne za realizację działań Wewnętrzznego Systemu Doradztwa Zawodowego

Wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz inne osoby zatrudnione w szkole. Współpracują one z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ. Program realizacji WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, wyznaczeni przez dyrektora szkoły.

Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmuje się doradca zawodowy lub wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem, pedagog lub psycholog.

Zadania Wewnętrzznego Systemu Doradztwa Zawodowego

- zapoznavanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym,
- wspieranie uczniów w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy,
- inspirowanie do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów,
- udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

Metody pracy stosowane w realizacji Wewnętrzznego Systemu Doradztwa Zawodowego:

W poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron.

W poradnictwie grupowym stosowane metody w pracy doradczej to m.in.:

- burza mózgów, dyskusja, pogadanki,

- metody testowe jak np. ankiety,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- prace plastyczne.

Sojusznicy i sieć współpracy w realizacji Wewnątrzszkolnego Sytemu Doradztwa Zawodowego:

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- biblioteka pedagogiczna,
- ośrodek doskonalenia nauczycieli,
- centrum kształcenia praktycznego (CKP),
- kuratorium oświaty, organ prowadzący,
- powiatowy urząd pracy,
- cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze,
- ochotnicze hufce pracy (OHP),
- pracodawcy, przedsiębiorcy,
- organizacje pozarządowe,
- ośrodki kultury.

Działania kierowane do uczniów w ramach realizacji doradztwa zawodowego:

- konsultacje indywidualne, porady, udzielanie wskazówek,
- zajęcia realizujące treści programowe dla klas I-III, IV-VI, VII-VIII związane tematycznie z obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie i planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- realizacja zagadnień z doradztwa zawodowego podczas obowiązkowych zajęć z doradztwa zawodowego (kl. VII – 10 godzin lekcyjnych, kl. VIII - 10 godzin lekcyjnych),
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- praca z informatorami o zawodach,
- spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły,
- projekcje filmów o zawodach,
- tworzenie kół zainteresowań,
- organizacja konkursów,
- wizyty zawodoznawcze,
- udział w targach edukacyjnych, wyjazdy do szkół ponadpodstawowych,
- umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na stronie internetowej, gazetkach, e-dzienniku, poprzez e-mail,
- spotkania informacyjne z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych,
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami.

Działania kierowane do rodziców/opiekunów prawnych w ramach realizacji doradztwa zawodowego:

- systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- organizowanie spotkań doradczych,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

Działania kierowane do nauczycieli w ramach realizacji doradztwa zawodowego:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie lekcji otwartych,
- udział w szkoleniowych posiedzeniach rady pedagogicznej,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Realizatorzy działań związanych z preorientacją, orientacją i doradztwem zawodowym.

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, specjaliści (m.in. pedagog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Poniżej przedstawiono zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Dyrektor szkoły:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,

- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów,
- diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym,
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia,
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym,
- przygotowuje projekt WSDZ,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym,
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Przewidywane rezultaty:

Uczniowie:

- potrafią opisać swoje zainteresowania, zaprezentować swoje zdolności, znają różne zawody (I-III),
- dokonują wnikliwej samooceny określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (IV-VI) i własne zasoby (VII-VIII),
- poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (VII-VIII),
- poznają zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych (VII-VIII),
- uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują różne sposoby zdobywania wiedzy (IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (VII-VIII),
- opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (VII-VIII).

Doradztwo zawodowe realizowane jest na każdym etapie edukacyjnym szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje

różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

EWALUACJA

Ewaluacja Wewnętrznszkolnego Sytemu Doradztwa Zawodowego odbywać się będzie w każdym roku szkolnym w miarę wynikających potrzeb, poprzez m.in.: rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz z uczniami, nauczycielami, oceną współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz przygotowywanie sprawozdania z realizacji Wewnętrznszkolnego Sytemu Doradztwa Zawodowego, a także analizę dokumentacji (dzienniki – tematyka zajęć), obserwacji poziomu zaangażowania i motywacji uczniów.

Literatura:

1. Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/klasa-I-III>
2. Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/klasa-IV-VI>
3. Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/klasa-VII-VIII>
4. Czapła B., Matyszewska B., i inni Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017
5. Dołęga – Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEiZU, Warszawa 2014, <http://euroguidance.pl/ksiazki/>
6. Brzezińska – Lauk, Kruk – Krymula E. Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017
7. Greiner I. Kania I. Kudanowska E. i inni Materiały metodyczno – dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEiZU, Warszawa 2006
8. Dziurkowska A. i inni. Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017
9. Paszkowska – Rogacz A. Tarkowska M. Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEiZU, Warszawa 2004

**PROGRAM REALIZACJI
DORADZTWA ZAWODOWEGO
w roku szkolnym 2024/2025**

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLAS I-III w roku szkolnym 2024/2025**

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań
Spotkanie dot. analizy założeń programu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2023/2024	Dyskusja, analiza potrzeb	I-III	wrzesień 2024r.	dyrektor, doradca zawodowy
Przekazywanie informacji dotyczącej doradztwa edukacyjno – zawodowego	Gazetka ścienna, ulotki, plakaty, umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły, e-dzienniku	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	doradca zawodowy, wychowawcy
Przekazywanie informacji rodzicom o zainteresowaniach dzieci	Konsultacje, zebrania i rozmowy z rodzicami	I-III	zgodnie z terminami konsultacji (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele
Ewaluacja	Rozmowy z nauczycielami, wychowawcami, uczniami, analiza dokumentów, przygotowywanie sprawozdań z realizacji WSDZ	I-III	koniec I i II półrocza	doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele
Realizacja zajęć z orientacji zawodowej w klasach I-III na podstawie tematów zajęć wyodrębnionych z podstawy programowej realizowanej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego:				
Poznanie siebie	Zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich w grupie np. gry, rozmowy pt. „Poznajmy się”.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele

	Umożliwienie uczniom prezentacji swoich zdolności np. zajęcia plastyczne „Mały artysta”, wystawy prac, występy.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele
	Zapoznavanie uczniów z zainteresowaniami innych ludzi np. zajęcia pt. „To, co lubię”.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy świetlicy,
	Wspieranie uczniów w poznawaniu swoich zalet i mocnych stron – np. zajęcia pt. „Moje mocne strony”, „Co potrafię najlepiej?”, „Jaki jestem?”.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy
	Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach.	I-III	terminarz zebrań z rodzicami i konsultacji	wychowawcy
Świat zawodów i rynek pracy	Odtwarzanie ról i scenek związanych z zawodami np. drama pt. „Zgadnij co to za zawód?”.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	nauczyciele, wychowawcy,
	Spotkania z przedstawicielami zawodów.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, doradca zawodowy
	Zajęcia dotyczące posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny – np. zajęcia pt. „Bob budowniczy”.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy
	Uświadomienie uczniom roli zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny w kontekście ulubionych zajęć/przedmiotów np. pogadanki pt. „Kto Ty jesteś?”.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele,
	Wskazywanie uczniom różnych źródeł wiedzy np. poprzez burzę mózgów.	I-III	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele
Planowanie	Pogadanki, dyskusje, odgrywanie	I-III	cały rok	wychowawcy,

własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych	scenek np. „Kim chciałbym zostać?”.		szkolny (według potrzeb)	nauczyciele
---	-------------------------------------	--	--------------------------------	-------------

Podmioty, z którymi szkoła będzie współpracowała przy realizacji zadań:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tomaszowie Mazowieckim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim,
- Szkoły ponadpodstawowe w powiecie tomaszowskim.

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLAS IV-VI w roku szkolnym 2024/2025**

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań
Spotkanie dot. analizy założeń programu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2023/2024	Dyskusja, analiza potrzeb	IV-VI	wrzesień 2024r.	dyrektor, doradca zawodowy
Przekazywanie informacji dotyczącej doradztwa edukacyjno – zawodowego	Gazetka ścienna, ulotki, plakaty, umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły, e-dzienniku	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	doradca zawodowy, wychowawcy
Przekazywanie informacji rodzicom o zainteresowaniach dzieci	Konsultacje, zebrania i rozmowy z rodzicami	IV-VI	zgodnie z terminami konsultacji (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele,
Ewaluacja	Rozmowy z nauczycielami, wychowawcami, uczniami, analiza dokumentów, przygotowywanie sprawozdań realizacji WSDZ	IV-VI	koniec I i II półrocza	doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele
Realizacja zajęć z orientacji zawodowej w klasach IV-VI na podstawie tematów zajęć wyodrębnionych z podstawy programowej realizowanej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego:				
Poznanie własnych zasobów	Zajęcia dotyczące określania własnych zainteresowań i uzdolnień oraz kompetencji np. „Kim jestem?”.	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele, doradca zawodowy
	Poradnictwo indywidualne - np. rozmowy, testy predyspozycji zawodowych.	VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, doradca zawodowy

			potrzeb)	
	Pomoc uczniom w planowaniu przyszłości w ramach lekcji wychowawczych.	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy
	Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych.	IV-VI	terminarz zebrań z rodzicami i konsultacji	wychowawcy
	Rozmowy z rodzicami nt. rozpoznawania planów edukacyjnych i zawodowych uczniów.	VI	według potrzeb	wychowawcy
Świat zawodów i rynek pracy	Zajęcia zw. z zapoznawaniem uczniów ze specyfiką różnych grup zawodów – np. spotkania z przedstawicielami zawodów.	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele
	Wskazywanie uczniom sposobu posługiwania się przyborami i narzędziami w sposób twórczy i odtwórczy.	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele
	Uświadamianie uczniom znaczenia pracy w życiu człowieka w ramach lekcji wychowawczych np. „Życ, by pracować czy pracować, by żyć?”.	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Rozmowy dotyczące indywidualnego sposobu nauki.	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	nauczyciele, wychowawcy, pedagog
	Wskazywanie uczniom możliwości pozyskiwania wiedzy z różnych źródeł np. „W świecie informacji”.	IV-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	nauczyciele, wychowawcy
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Zajęcia dotyczące planów edukacyjno-zawodowych.	V-VI	cały rok szkolny (według potrzeb)	nauczyciele, wychowawcy, doradca zawodowy

Podmioty, z którymi szkoła będzie współpracowała przy realizacji zadań:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tomaszowie Mazowieckim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim,
- Szkoły ponadpodstawowe w powiecie tomaszowskim.

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLAS VII-VIII w roku szkolnym 2024/2025**

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań
Spotkanie dot. analizy założeń programu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2023/2024	Dyskusja, analiza potrzeb	VII-VIII	wrzesień 2024r.	dyrektor, doradca zawodowy
Przekazywanie informacji dotyczącej doradztwa edukacyjno – zawodowego	Gazetka ścienna, ulotki, plakaty, umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły, e-dzienniku	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	doradca zawodowy, wychowawcy
Przekazywanie informacji rodzicom o zainteresowaniach dzieci	Konsultacje, zebrania i rozmowy z rodzicami	VII-VIII	zgodnie z terminami konsultacji według potrzeb	nauczyciele, wychowawcy, doradca zawodowy
Realizacja obowiązkowych zajęć z doradztwa zawodowego	Tematyka zajęć wynikająca z programów zajęć dla klas VII i VIII	VII-VIII	I i II półrocze	doradca zawodowy
Targi pracy i edukacji	Udział w wydarzeniu	VIII	II półrocze	wychowawca, doradca zawodowy
Ewaluacja	Rozmowy z nauczycielami, wychowawcami, uczniami, analiza dokumentów, przygotowywanie sprawozdań z realizacji WSDZ		koniec I i II półrocza	doradca zawodowy, wychowawcy

Realizacja zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII na podstawie tematów zajęć wyodrębnionych z podstawy programowej realizowanej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego:

Poznawanie własnych zasobów	Zajęcia dotyczące samooceny stanu zdrowia psychicznego i fizycznego np. „W zdrowym ciele, zdrowy duch”.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	nauczyciele, wychowawcy, pedagog
	Konsultacje indywidualne dot. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, doradca zawodowy
	Rozmowy dotyczące możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, doradca zawodowy
	Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych.	VII-VIII	terminarz zebrań z rodzicami i konsultacji	wychowawcy
	Spotkanie dotyczące oferty szkół ponadpodstawowych i zasad rekrutacji.	VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawca, doradca zawodowy
Świat zawodów i rynek pracy	Porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców np. „Zawody wokół nas”.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	nauczyciele, wychowawcy
	Zapoznanie uczniów z zasadami autoprezentacji np. „Pierwsze wrażenie”.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, pedagog
	Uświadomienie etyki zawodu np. spotkania z przedstawicielami zawodów, pogadanki „Fair play”.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Analiza ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia.	VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawca, doradca zawodowy
	Zajęcia dotyczące zapoznania z zasadami rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych.	VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawca, doradca zawodowy
	Udział uczniów w dniach otwartych.	VIII	cały rok	wychowawca,

			szkolny (według potrzeb)	doradca zawodowy
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych	Konsultacje indywidualne - motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych celem planowania dalszej ścieżki edukacyjnej.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, nauczyciele,
	Rozmowy dotyczące celów i planów edukacyjno-zawodowych.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy, doradca zawodowy
	Pogadanki dotyczące instytucji wspierających w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej np. „Współ w zespół”.	VII-VIII	cały rok szkolny (według potrzeb)	wychowawcy

Podmioty, z którymi szkoła będzie współpracowała przy realizacji zadań:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tomaszowie Mazowieckim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim,
- Szkoły ponadpodstawowe w powiecie tomaszowskim.